19 Αυγούστου 2014

Ποντιακές συμβουλές για την οικονομία

/ Γενικά Θέματα

Από την παραγωγική μνήμη στην οικονομική κρίση

Είναι γνωστό το οικονομικό θαύμα, που δημιούργησε η ποντιακή αστική τάξη στην Τραπεζούντα, ιδιαίτερα μετά τις μεταρρυθμίσεις του Χάτι Χουμαγιούν. (1856).

Το εμπόριο και οι επιχειρήσεις, όπως και το τραπεζικό σύστημα,πέρασαν στα χέρια των Ελλήνων του Πόντου.

Το οικονομικό αυτό θαύμα ήταν αποτέλεσμα ενός αρχέγονου καταπληκτικού πολιτισμού, που προκαθόριζε τις οικονομικές και παραγωγικές συμπεριφορές σε όλα τα επίπεδα.

Μια πρόχειρη προσέγγιση στις παραδοσιακές αρχές και αξίες της οικονομικής αντίληψης μπορεί να αιτιολογήσει την οικονομική ευρωστία των κατά τα άλλα κατακτημένων ρωμιών.

Ας δούμε προσεκτικά, ποιες ήταν αυτές οι αρχές, που συνέβαλαν στην οικονομική καταξίωση των Ελλήνων. του Πόντου:

Στην κοινωνική ιεραρχία πρώτιστη θέση κατείχε ο εργατικός,ο παραγωγικός και όχι αυτός, που είχε πολιτικά και διοικητικά αξιώματα, δηλαδή αυτός, που μπορούσε να διατάζει.

Δωσ’ με το καματερόν κ’ έπαρ’ το διαταγωγόν.

Δηλαδή δώστε με το δουλευτιάρη και πάρτε τον πολιτικάντη.

Το παραπάνω ποντιακό γνωμικό, αν ίσχυε στο ελάχιστο στη μεταπολιτευτική διαχείριση, δε θα έφτανε η χώρα στην παραγωγική ερημιά.
Σε ό,τι αφορά στη λογική και στην αντίληψη για το χρέος, η ποντιακή σοφία είναι πολύ διδακτική με πολυάριθμα μνημεία λόγου. Αναφέρω ενδεικτικά κάποια από αυτά:
Δανεικά, πη ‘τρώει, ας σην κεντίν ατ’ τρώει. (Όποιος ζει από τα δανεικά τρώει υποθηκεύει την ίδια του την ύπαρξη.)
Άραγε αυτή τη θεμελιακή αρχή δεν τη γνώριζαν οι αμερικανοτραφείς κυβερνήτες μας;
Για το σαθρό υπόβαθρο της ελληνικής οικονομίας, που αντί να αναπτύξει τον παραγωγικό ιστό: πρωτογενή ,δευτερογενή τομέα ,μεταποίηση, εξαγωγές κ.τ.λ. το ελληνικό ΄΄ Θαύμα ΄΄ στηρίχθηκε μόνο στο δανεισμό, κάτι, που αποτελούσε ανάθεμα, όπως μας καταθέτει ο σοφός επενδυτής του Πόντου: Δώσ’ με βίον, ας δίγω ‘σε παράδας. Τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποδομές αποτελούσαν την οικονομική προτεραιότητα στην ποντιακή εμπειρία.
Προϋπόθεση της όποιας οικονομικής ευρωστίας ήταν πάντοτε η αυστηρή οικονομία και όχι η εκτεταμένη σπατάλη, που παρατηρήθηκε στο μεταπολιτευτικό ελληνικό κράτος.
Το ποντιακό ρητό : εκείνος πη’ θέλ’ να πλουτίζ’ σύρ’ την εφτωχίαν! είναι συνοπτικά η αρχή της χρηστής διαχείρισης.
Η οικονομική και παραγωγική αυτάρκεια των Ελλήνων λειτούργησε ως κυρίαρχο μέσο αντίστασης κατά του οθωμανικού σοβινισμού και περιχαράκωσε στους αιώνες την ρωμαίικη περηφάνια και απεξάρτησή της από τις αλλοτριωτικές δομές εξουσίας των Τούρκων.
Η λιτότητα γίνονταν μέσο ευτυχίας και χαράς, όταν αυτό απαιτούσαν οι περιστάσεις: Άναλον μαλέζ κι ειρηνεμένον βίον. Ο υπερκαταναλωτισμός ήταν άγνωστη και κατακριτέα συμπεριφορά.
Η λαϊκή παρότρυνση Ολίγον φά και παράδας ποίσον, εμπεριέχει το αιώνιο όραμα του Ρωμιού για προκοπή και ευημερία.
Η έννοια της αποταμίευσης χαρακτηρίζει λαούς με προνοητικότητα και δημιουργικότητα.
Οι Ρωμιοί είχαν συναίσθηση της παραγωγικής τους υπεροχής, αφού έλεγχαν, με τα μεταλλεία μόνο, το σύνολο του παραγόμενου ορυκτού πλούτου της αυτοκρατορίας. Γι’ αυτό έλεγαν το γνωστό: Δουλεύ ο Γιάννον και τρώει ο Οσμάνον.
Το πιο σημαντικό στοιχείο της οικονομικής αντίληψης ήταν η μεγάλη αποστροφή για το χρέος, το δανεισμό.
Θεωρούσαν το χρεοφειλέτη κοινωνικά αποτυχημένο χωρίς κύρος και αξιοπρέπεια: Πεινασμένος στέκω και ‘ς σο δάνος ισ’ ‘κ’ έρχουμαι.

Στον αντίποδα αυτής της αρχής κινήθηκε η οικονομική βαρβαρότητα του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος, που εξώθησε τους λαούς στην κατανάλωση, τον υπερδανεισμό, τη χρεοκοπία.
Θα μπορούσε δηλαδή σήμερα η λαϊκή εμπειρία και γνώση της οικονομίας να απαντήσει πειστικά στα αδιέξοδα, που μας οδήγησαν οι οίκοι και οι δανειστές μας.
Η λαϊκή σοφία έβαζε ακόμα και το δανειστή μπροστά στις ευθύνες του, λέγοντας: Δόσ' ατόν δέκα παράδας ν' αρχινά και 'ς σα δέκα να μη στέκ'.
Την ίδια πολιτική εφάρμοσαν ΄΄οι σοφοί΄΄ της Ευρώπης στην ΄΄εν πολλαίς αμαρτίαις περιπεσούσα γυνή΄΄ (Ελλάδα).
Ο αμετροεπής δανεισμός της χώρας διέφθειρε αρχές, θεσμούς και ανθρώπους, αφύπνισε τον ανατολίτικο ΄΄παγαποντισμό΄΄ του Έλληνα, που επαναπαύθηκε στη λογική: 'Σ σ' εσέτερα ας τρώομε ,σ' εμέτερα ας χορεύομε,
μια ραγιάδικη αντίληψη, που συντήρησε μεν τη δικομματική εναλλαγή της εξουσίας για σαράντα χρόνια, αλλοίωσε όμως τις ιεραρχημένες δομές της κοινωνίας.
Η άγνοια, η περιφρόνηση της παραγωγικής μνήμης και συμπεριφοράς ενός λαού, που έμαθε στους αιώνες, ότι, αν δεν στηρίζεσαι στις ίδιες παραγωγικές σου δυνάμεις, δεν μπορείς να έχεις ανάπτυξη και προοπτική: 'Σ σα χέρια τ' πη' 'κι κουβανεύκεται(στηρίζεται) ,χαϊρ καμίαν 'κ' ελέπ'.
Η μεγάλη παραχάραξη παρατηρήθηκε στη διοικητική συγκρότηση του κράτους, που πρόσφατα καταγγέλθηκε από τον Ο.Ο.Σ.Α. ως το πιο αντιπαραγωγικό της Ευρώπης.
Και ενώ όλες οι ευρωπαϊκές χώρες οργανώθηκαν στη λογική του παγκόσμιου ανταγωνισμού, εμείς παραμείναμε θλιβεροί παρατηρητές, όπως θα έλεγε ένας απλός νοικοκύρης: Ούλ' θερίζ'νε κι αλωνίζ'νε, κ' εμείς κοίμες 'ς σην ευώραν.
Χρειάστηκαν μόνο δύο εικοσιτετράωρα για να καταρρεύσει ένα κράτος, ένα σύστημα και μία οικονομία, που δομήθηκε ,υποτίθεται, από την καλύτερη δημοκρατία στην ιστορία του.
Άνθρωποι, που πίστεψαν και ανδρώθηκαν με τις αρχές του σοσιαλισμού, ένιωσαν ξαφνικά τις δαγκωματιές του Δ.Ν.Τ. και έτσι κατέρρευσαν μύθοι και στερεότυπα ,λογικές και αντιλήψεις δεκαετιών.
Με επίπλαστες διαφορές και αντιθέσεις το πολιτικό σύστημα οδήγησε τη χώρα πρώτιστα σε μια πολιτισμική και μορφωτική χρεοκοπία.
Παραδόσεις και έθιμα αιώνων πετάχτηκαν στον καιάδα της λήθης.
Το υπερκράτος δημιούργησε τα νέα του φέουδα με κομματικούς στρατούς, που προσέτρεξαν αρωγοί του, αφού εδώ ίσχυσε το Άλλος δουλεύ' ΄ς σον ήλον, κι άλλος τρώει 'ς σην ευώραν .
Δεν αξιοποίησε το ΄΄ λαϊκό λογισμικό ΄΄, ένα υπερόπλο του ελληνισμού, που επικράτησε στο χρόνο και στην ιστορία.

Δεν πρόταξε τις δημιουργικές του δυνάμεις, που είναι τα συνεκτικά στοιχεία μιας φιλικής παγκοσμιότητας και όχι μιας ανταγωνιστικής παγκοσμιοποίησης.
Η παραγωγική μνήμη του ελληνισμού του Πόντου, που φέρνει τον άνθρωπο στο κέντρο της παραγωγής και όχι της κατανάλωσης, μπορεί και σήμερα να απαντήσει στα αδιέξοδα της οικονομικής βαρβαρότητας, που επιβάλλουν οι ισχυροί στους αδύναμους.
Εμείς απλά τους επαναφέρουμε στην τάξη με τη σοφία του παππού μας, που πάντα μας έλεγε:Όταν πλουτίζετεν, μη χαίρουστουν ,κι όταν εφτωχίνετεν, μη κλαίτεν....΄΄
Μωυσιάδης Παναγιώτης
Πηγή: tovima.gr